

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ
от ПРОТОКОЛ № 11

от заседанието на Комисията по правни въпроси към
Пленума на Висшия съдебен съвет,
проведено на 16 май 2022 г.

6. ОТНОСНО: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за защита на лица, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения. (ВСС-7311/09.05.2022 г.)

МОТИВИ: Във Висшия съдебен съвет (ВСС) е получено писмо от Надежда Йорданова, министър на правосъдието относно проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за защита на лица, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН).

Материалите са изпратени на основание чл.32, ал.1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация за изразяване на становище в 14-дневен срок.

Съгласно приложените по преписката мотиви към законопроекта с приемането на същия се цели осигуряването на защита на лицата в публичния и частния сектор, които подават сигнали или оповестяват публично информация за нарушения на българското законодателство или актове на Европейския съюз, станала им известна при или по повод извършване на тяхната работа или изпълнение на служебните им задължения.

Законът се прилага по отношение на сигнали, съдържащи информация за нарушаване на нормативни актове, касаещи обществени поръчки, финансови услуги, продукти и пазари, предотвратяване изпирането на пари, опазване на околната среда, общественото здраве, защита на потребителите, безопасността на транспорта, защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни, сигурност на мрежите и информационните системи и др. Изключения от приложното поле се допускат относно правилата за прилагане на обществени поръчки в областта на отбраната и националната сигурност, защита на класифицираната информация, адвокатската тайна, поверителността на здравната информация, тайната на съдебната съвещание и провеждането на наказателното производство.

Категориите лица, на които се осигурява защита са изключително широк кръг – лице по трудово правоотношение или такова без, упражняващи свободни професии и/или занаятчийска дейност, доброволец или стажант, съдружник, акционер, едноличен собственик на капитала, член на управителен или контролен орган на търговско дружество, лице, което работи за физическо или юридическо лице, негови подизпълнители и

доставчици, кандидати за работа, работник или служител, получил информация в рамките на прекратено трудово или служебно правоотношение. Защита се предоставя и на лица, които помагат на сигнализиращото лице, както и такива свързани с него, които могат да бъдат подложени на ответни действия.

Част от видовете осигурявана защита на лицата са забрана за: временно отстраняване, уволнение или прилагане на друго основание за прекратяване на правоотношение; понижаване в длъжност или забавяне на повишение; изменение на мястото или характера на работата, продължителността на работното време или намаляване на възнаграждението; отрицателна оценка на работата, включително и в препоръка за работа при друг работодател; прилагане на имуществена и/или дисциплинарна отговорност; предприемане на ответни действия или действия, изразени физически, словесно или по друг начин, целящи накърняване на достойнството на лицето и създаване на враждебна професионална среда и др. Защита се предоставя и на лица, които правят информацията за нарушение обществено достояние, като например я оповестяват чрез онлайн платформи или социални мрежи, медии и др., както и на лица, които са подали сигнал анонимно, но впоследствие са идентифицирани и са обект на ответни действия. Забраната за извършването на горните действия важи до приключване на проверката по сигнала или до приключване на съдебното производство.

Със законопроекта се предвижда Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество (КПКОНПИ) да действа като централен орган за външно подаване на сигнали, чрез определяне на служители, които да извършват проверка по тях и да предлагат предприемане на конкретни мерки с цел преустановяване на нарушението или сезиране на друг компетентен орган. Предвиден е контрол на решенията на КПКОНПИ да подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Предвидена е възможност субектите по ЗЗЛПСПОИН да имат възможност да подават сигнали и по вътрешни канали, т.е. пред работодателите в публичния сектор и работодателите в частния сектор с повече от 50 работници и служители. За целта същите са задължени да определят като администратор на сигнали физическо лице или обособено звено в структурата си. Администраторът ще има задължение да приема и регистрира сигналите, да извършва вътрешна проверка по тях, да предприема действия за преустановяване на нарушението и да сезира съответен компетентен орган.

От изложеното е видно, че Висшият съдебен съвет ще е задължен субект при приемане на ЗЗЛПСПОИН, поради което ще има задължение по чл.9, ал.2 да създаде канал за вътрешно подаване на сигнал за нарушения, който следва да се управлява по начин, който гарантира пълнотата, целостта

и поверителността на информацията и възпрепятства достъпа на неоправомощени лица до нея. При неизпълнение се предвижда имуществена санкция, налагана по реда на Закона за административните нарушения и наказания от КПКОНПИ.

Основната цел на предложението на министъра на правосъдието за приемане на новия ЗЗЛПСПОИН е необходимостта от транспониране на Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 година относно защита на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза. Съгласно чл.288 от Договора за функциониране на Европейския съюз директивите обвързват държавите членки по отношение на търсения резултат, а формата и средствата остават в сферата на компетентност на националните органи.

След преглед на Директива (ЕС) 2019/1937 се установява, че предложеният законопроект коректно отразява търсения от нея резултат. По отношение на предвиденото в него обжалване на административни актове, издадени от КПКОНПИ по реда на АПК законопроектът е изпратен за становище на Върховния административен съд.

Въз основа на горното,

**КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
РЕШИ:**

6.1. ИЗРАЗЯВА положително становище по проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за защита на лица, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

6.2. ПРЕДЛАГА на пленума на Висшия съдебен съвет да вземе следното решение:

1. ИЗРАЗЯВА положително становище по проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за защита на лица, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

6.3. ВНАСЯ като точка в дневния ред за разглеждане в заседание на пленума на Висшия съдебен съвет на **26.05.2022 г.**

*Вярно с оригинала,
технически сътрудник
Ст. Барова ... (n).....*

*ПРЕДСЕДАТЕЛ (n)
НА КОМИСИЯТА:*

Цв. Пашкунова